МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука
Факультет Дизайну
Кафедра графічного дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної діяльності
_____ І.В. Петрова
(підпис) (ініціали, прізвище)
«28» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 09. Композиція

«Бакалавр» (освітній рівень перший)

галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Спеціальність В 2 Дизайн

освітня програма Графічний дизайн

вид дисципліни обов'язкова

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми
акредитованих ОПП та акредитованих спеціальностей)
АБО
Керівник проектної групи
(для ліцензованих ОПП та ОПП, набір на які здійснюється вперш
_____ І.О.Костенко
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри __
графічного дизайну_____
(назва кафедри)
__26 серпня 2025 р. № __1__

Завідувач кафедри
_____ І.В.Петрова
(підпис, ініціали, прізвище)

2025-2026 – Київ

Робоча програма навчальної дисципліни
“ Композиція ”
(назва навчальної дисципліни)
для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр за спеціальністю
« В2 Дизайн ».
КДАДПМД ім. М. Бойчука. 28.08 2025. – кількість сторінок 20 с.

Розробник(и): Маковська О.А. ст.викладач кафедри графічного дизайну, Найгляк К.І. - ст.викладач кафедри графічного дизайну

(вказати авторів: ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада, кафедра, e-mail викладача)

Робочу програму перевірено

Декан факультету _____ Т.В. Малік
(підпис) (ініціали, прізвище)
28.08 2025

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної ради факультету дизайну
(назва факультету)

Протокол засідання НМР факультету 28.08 2025 № 1 Дати та номер протоколу у всіх на факультеті однаковий

Голова НМР факультету _____ А.М. Мешко
(підпис) (ініціали, прізвище)

© _____, 2025 рік
© КДАДПМД, 2025 рік

1 Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньокваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td>Галузь знань
В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Обов'язкова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Електронна адреса https://kdidpmid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-grafichnogo-dyzajnu/</td><td rowspan="3">Спеціальність (освітня програма):
В2 «Дизайн»
(шифр і назва)
ОП «Графічний дизайн»
(назва)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1-ий</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150 год.</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1 - 2-ий</td><td></td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2

самостійної роботи – 2</td><td rowspan="11">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)
(перший (бакалаврський)/другий (магістерський))</td><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>4 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>64год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>82 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
підсумковий, поточний</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
екзаменаційний перегляд</td></tr>
</table>

2 Мета вивчення навчальної дисципліни[1]

Метою вивчення навчальної дисципліни «Композиція» є вивчення предмету, як науки з системою відповідних закономірностей, питань теорії і практики графічних композицій, особливостей мови графічного дизайну а також є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності, формування гармонійно-розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань дизайнерської діяльності.

Завданнями дисципліни «Композиція» є:

Формування та розвиток творчої думки, почуття гармонії, поглиблене розуміння побудови графічної площини композиції та відповідний вибір методу мови графічного дизайну.

Проведення практичних занять зорієнтовано на індивідуальну роботу із кожним студентом для опанування сутності композиційних побудов та графічних засобів, а також посилення художніх аспектів створених композицій.

Практичну та самостійну роботу студенти можуть виконувати, як в години згідно навчального плану, так і відпрацювати заданий матеріал у творчих майстернях.

Під час практичних занять, індивідуальної та самостійної роботи відповідно профілю програми бакалавра дизайну формуються загальні та фахові компетентності:(світоглядна, громадська, комунікативна, інформаційна, науководослідницька й самостійна), а саме:

здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань,

уміння оцінювати й модифікувати освоєні наукові методи й засоби дизайн-діяльності,

обізнаність в особливостях проектної діяльності, готовність до її реалізації,

здатність до знаходження нестандартних рішень типових задач та вирішення нестандартних завдань,

спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію.

Фахові компетентності базові (організаційна, мистецтвознавча) та спеціальні (проектно-творча й технологічна), а саме:

володіння професійним термінологічним апаратом, здатність використовувати у практичній діяльності досвід світової та вітчизняної шкіл дизайну, методів та авторських прийомів провідних дизайнерів, володіння навичками візуального створення й сприйняття двовимірних і тривимірних об’єктів, володіння різними методиками проектування об’єктів графічного дизайну, здатність до формування

---

[1] Для обов'язкових дисциплін у цьому пункті варто стисло зазначити місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Зокрема, тут наводяться визначені освітньою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких використовується ця навчальна дисципліна. Для вибіркових дисциплін наводяться: коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни, формулюються результати навчання та компетентності для конкретного модуля.

необхідного обсягу фахової інформації з різних джерел для виконання конкретного дизайнерського завдання. мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань, спроможність інтерпретувати й модифікувати авторські прийоми провідних дизайнерів,

Заплановані результати навчання модуля навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі програмні результати навчання:

ПРН-7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.

ПРН-8. Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей: загальних:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

спеціальних (фахових, предметних):

СК 1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.

СК 2. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну.

СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об'єктів дизайну.

СК 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

СК 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайноб'єкта.

3. Передумови для вивчення дисципліни[2]

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Рисунок
2.	Комп'ютерні технології

[2] За винятком навчальних дисциплін 1 курсу 1 семестру

4. Очікувані результати навчання[3]

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання** (6-8 результатів навчання):

1 та 2-й семестри

1. Правильно визначати методи та засоби виявлення й відображення графічної пластики композиційного рішення, пластики (рельєфу) поверхні;
2. Вірно користуватися виражальними можливостями проектно-графічних засобів для створення площинних та об'ємно-просторових композицій.
3. Володіння прийомами графічної та пластичної розробки поверхні та її трансформації в об'ємні елементи,
4. Уміння працювати з проектним матеріалом, фактурою, рельєфом, об'ємом;
5. Творче застосування знань щодо особливостей пластичних технологій та професійного застосування їхніх виразних можливостей у дизайнпроектуванні.
6. Володіти навичками формалістичного мислення, а також його складових: зорового сприйняття, асоціативного мислення, художньої та просторової уяви, почуття матеріалу, володіння мовою художньої виразності
7. Вміти знаходити ефективні композиційні рішення для вирішення визначених завдань
8. Вміти використовуючи набуті знання, втілювати свій задум.

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	інд.	с.р.		л	п	інд.	с.р.
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13

[3] Подається деталізація програмних результатів навчання, визначених відповідною освітньою програмою, для кожного модуля (семестру).
Формулювання результатів навчання мають зазначати рівень їх сформованості, наприклад, через його достатність для вирішення певного класу завдань професійної діяльності та/або подальшого навчання за освітньою програмою.

МОДУЛЬ 1. Композиція як наука. Структура теорії композиції. Види композиції.										
										Семестр 1
Тема 1. Завдання і зміст дисципліни «Композиція». Структура теорії композиції. Види композиції	12	2	4		6					
Тема 2. Форма та її утворюючі. Точка, як: першооснова будь-якої форми, елемент композиції, біонічна, конструктивна	10		5		5					
Тема 3. Форма та її утворюючі. Лінія. Різновиди ліній. Геометричний філософський та асоціативний аспект поняття «лінія». Лінія біонічна та конструктивна.	9		5		4					
Тема 4. Закони композиції. Закони ритму. Метр. Ритм. Ритмізація. Модуль. Рапорт.	10		5		5					
Тема 5. Закони композиції. Закони ритму. Ритмічні ряди.	10		5		5					
Тема 6. Симетрія. Асиметрія. Статика. Динаміка.	9		4		5					
Усього годин	**60**	**2**	**28**		**30**					
Вид контролю: екзаменаційний перегляд										
										Семестр 2
МОДУЛЬ 2. Площинна композиція та візуалізація об'ємно-просторових властивостей форм. Підпорядкування форми.										
Тема 7. Контраст і нюанс форм, величин і тону.	18	2	6		10					
Тема 8. Підпорядкування форми. Трансформація форми на площині.	16		6		10					
Тема 9. Колір, як елемент композиції. Просторові та асоціативні властивості кольору. Кольоровий акцент. Колір, як засіб посилення художньої виразності.	14		6		8					
Тема 10. Розвиток формальної плями в реалістичне зображення. Графічний трансформ.	14		6		8					
Тема 11. Метонімія. Трансформація обраної форми в іншу. Пластичний трансформ.	12		6		6					
Тема 12. Стилізація та трансформація як прийоми візуальної організації художнього образу.	16		6		10					
Усього годин	**90**	**2**	**36**		**52**					
Вид контролю: екзаменаційний перегляд										

5.2 Теми лекцій

1 та 2-й семестри

№ з/п	Назва теми, її анотація[4]	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	**Тема 1. Завдання і зміст дисципліни «Композиція». Структура теорії композиції. Види композиції** Дисципліна «Композиція» її зміст і значення в творчому процесі Композиція як наука.. Структура теорії композиції. Види композиції. Категорії композиції.	2	
2	**Тема 7. Контраст і нюанс форм, величин і тону.** Засоби гармонізації композиції.	2	
Усього годин за 2 семестри		**4**	

5.3 Теми практичних занять

1 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
МОДУЛЬ 1. Композиція як наука. Структура теорії композиції. Види композиції.			
1	**Тема 1. Завдання і зміст дисципліни «Композиція». Структура теорії композиції. Види композиції** Вступ. Структура теорії композиції. Види композиції. Категорії композиції. Система відповідних закономірностей. Письмово зафіксувати основні принципи, види та закони, композиції.	4	
2	**Тема 2. Форма та її утворюючі. Точка, як: першооснова будь-якої форми, елемент композиції, біонічна, конструктивна** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції 1.Точка біонічна. 2.Точка конструктивна. Ф.А-4 ч/б зображення	5	

[4] Анотація практично представляє собою перелік питань, що розглядаються на лекції.

3	**Тема 3. Форма та її утворюючі. Лінія. Різновиди ліній. Геометричний філософський та асоціативний аспект поняття «лінія». Лінія біонічна та конструктивна.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції 1.Лінія біонічна. 2.Лінія конструктивна. Ф.А-4 ч/б зображення	5	
4	**Тема 4. Закони композиції. Закони ритму. Метр. Ритм. Ритмізація. Модуль. Рапорт.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів ритму. 1.Метричний рух через площину. 2. Прискорений від швидкого до повільного. 3. Рух по колу до центру. 4. Рух по колу від центру. 5. Пульсуючий рух. 6.Різка зупинка. 7.Сильний рух в різні сторони. 8.Хаотичний рух. Ф.А-4 ч/б зображення	5	
5	**Тема 5. Закони композиції. Закони ритму. Ритмічні ряди.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів ритму. Створення ритмічних рядів 1.Простих 2.Складних 3.Активних 4.Асоціативних Ф.А-4 ч/б зображення	5	
6	**Тема 6. Симетрія. Асиметрія. Статика. Динаміка** Динаміка. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів: 1.Симетрія. 2.Асиметрия. 3.Статика. 4.Динаміка. Ф.А-4 ч/б зображення	4	
	Усього годин за 1 семестр	**28**	
			2-й семестр
МОДУЛЬ2. Площинна композиція та візуалізація об'ємно-просторових властивостей форм. Підпорядкування форми.			

7	**Тема 7. Контраст і нюанс форм, величин і тону.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів Контраст: Форм. Величин. Тону. Нюанс: Форм. Величин. Тону. Ф.А-4 ч/б зображення	6	
8	**Тема 8. Підпорядкування форми. Трансформація форми на площині.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції. Підпорядкування форми. Транформація форми на площині. 1.Впорядкована площина. 2.Не впорядкована площина 3.Площиназелементами занепокоєння 4.Площина з елементами руйнації. 5.Трансформація площини в рельє 6.Трансформація площини в об'єм...	6	
9	**Тема 9. Колір, як елемент композиції. Просторові та асоціативні властивості кольору. Кольоровий акцент. Колір, як засіб посилення художньої виразності.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції. Колір, як елемент композиції. 1.Поєднання живої і не живої форми 2.Геометризація форми 3.Кольоровий,акцент,(введення кольору в ч\б зображення) 4.Розвиток кольорової плями (виявлення графічної форми за допомогою кольору по ступенях його Насичення)Ф.А-4 ч/б зображення	6	
10	**Тема 10. Розвиток формальної плями в реалістичне зображення. Графічний трансформ.** Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції. Розвиток плями в : 1.Натюрморт. 2.Пейзаж. Ф.А-4 ч/б зображення	6	

11	**Тема 11. Метонімія. Трансформація обраної форми в іншу. Пластичний трансформ.** Виконати блок практичних завдань Розвиток форми в : 1.Натюрморт. 2.Пейзаж. Ф.А-4 ч/б зображення	6	
12	**Тема 12. Стилізація та трансформація як прийоми візуальної організації художнього образу.** Виконати 4 композиції на базі свого фотопортрету: 1. виконати автопортрет з застосуванням тільки прямокутних геометричних форм; 2. виконати автопортрет з застосуванням тільки трикутних геометричних форм; 3. виконати автопортрет з застосуванням тільки округлих геометричних форм; 4. виконати автопортрет об'єднавши всі три геометричні форми прямокутні, трикутні, овальні форми. Ф.А-4 ч/б зображення	6	
Усього годин за_2_семестр		**36**	

5.4 Самостійна робота[5]

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
МОДУЛЬ 1. Композиція як наука. Структура теорії композиції. Види композиції.				
1	**Тема 1. Завдання і зміст дисципліни «Композиція». Структура теорії композиції. Види композиції** Самостійне опрацювання теми. Категорії композиції. Система відповідних закономірностей. Письмово зафіксувати основні принципи, види	6		поточний

[5] Самостійна робота включає години: підготовки до аудиторних занять (лекцій, практичних); опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях; розрахункових (розрахунково-графічних) робіт; індивідуального науково-дослідного завдання; підготовки до контрольних заходів, їх складання студентами заочної форми навчання.

	та закони, композиції.			
2	**Тема 2. Форма та її утворюючі. Точка, як: першооснова будь-якої форми, елемент композиції, біонічна, конструктивна** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції 1.Точка біонічна. 2.Точка конструктивна. Ф.А-4 ч/б зображення	5		поточний
3	**Тема 3. Форма та її утворюючі. Лінія. Різновиди ліній. Геометричний філософський та асоціативний аспект поняття «лінія». Лінія біонічна та конструктивна.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції 1.Лінія біонічна. 2. Лінія конструктивна. Ф.А-4 ч/б зображення	4		поточний
4	**Тема 4. Закони композиції. Закони ритму. Метр. Ритм. Ритмізація. Модуль. Рапорт.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів ритму. 1.Метричний рух через площину. 2. Прискорений від швидкого до повільного. 3. Рух по колу до центру. 4. Рух по колу від центру. 5. Пульсуючий рух. 6.Різка зупинка. 7.Сильний рух в різні сторони. 8.Хаотичний рух. Ф.А-4 ч/б зображення	5		поточний

5	**Тема 5. Закони композиції. Закони ритму. Ритмічні ряди.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів ритму. Створення ритмічних рядів 1.Простих 2.Складних 3.Активних 4.Асоціативних Ф.А-4 ч/б зображення	5		поточний
6	**Тема 6. Симетрія. Асиметрія. Статика. Динаміка** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів: 1. Статики. 2.Динаміки Ф.А-4 ч/б зображення	5		поточний
Усього годин за 1 семестр		**30**		
				2 семестр
МОДУЛЬ2. Площинна композиція та візуалізація об'ємно-просторових властивостей форм. Підпорядкування форми.				
7	**Тема 7. Контраст і нюанс форм, величин і тону.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції з використанням засобів Контраст: Форм. Величин. Тону. Нюанс: Форм. Величин. Тону.	10		поточний
8	**Тема 8. Підпорядкування форми. Трансформація форми на площині.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції. 1.Впорядкована площина. 2.Не впорядкована площина 3.Площиназелементами занепокоєння 4.Площина з елементами руйнації. 5.Трансформація площини в рельєф	10		поточний

	6.Трансформація площини в об’єм.			
9	**Тема 9. Колір, як елемент композиції. Просторові та асоціативні властивості кольору. Кольоровий акцент. Колір, як засіб посилення художньої виразності.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції. Колір, як елемент композиції. 1.Поєднання живої і не живої форми 2.Геометризація форми 3.Кольоровий,акцент,(введення кольору в ч\б зображення) 4.Розвиток кольорової плями (виявлення графічної форми за до-помогою кольору по ступенях його Насичення)	8		поточний
10	**Тема 10. Розвиток формальної плями в реалістичне зображення. Графічний трансформ.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань на основі формальної композиції. Розвиток плями в : 1.Натюрморт. 2.Пейзаж.	8		поточний
11	**Тема 11. Метонімія. Трансформація обраної форми в іншу. Пластичний трансформ.** Самостійне опрацювання теми. Виконати блок практичних завдань Розвиток форми в : 1.Натюрморт.2.Пейзаж.	6		поточний
12	**Тема 12. Стилізація та трансформація як прийоми візуальної організації художнього образу.** Самостійне опрацювання теми. Виконати 4 композиції на базі свого фотопортрету: 1. виконати автопортрет з застосуванням тільки прямокутних геометричних форм;	10		поточний

	2. виконати автопортрет з застосуванням тільки трикутних геометричних форм; 3. виконати автопортрет з застосуванням тільки округлих геометричних форм; 4. виконати автопортрет об'єднавши всі три геометричні форми прямокутні, трикутні, овальні форми. Ф.А-4 ч/б зображення			
Усього годин за 2 семестр		**52**		

6 Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування[6]

Під час викладання курсу використовуються наступні засоби діагностики результатів навчання, зокрема, методи їх демонстрування:

- демонстрація пошукових ескізів;
- демонстрація творчих завдань;
- презентація результатів виконаних завдань; -

екзаменаційний перегляд.

7 Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	**Максимальна кількість балів**	
	Денна форма навчання	**Заочна форма навчання**
Перевірка виконання практичних завдань	60	
Перевірка виконання самостійних завдань	30	
Екзаменаційний перегляд	10	
Всього	**100**	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критеріями контролю поточної успішності студента є наступні складові:

- систематичність та активність роботи на практичних заняттях; - рівень

[6] Містить методи контролю результатів навчання студентів у процесі поточного та семестрового контролів.

виконання поточних та творчих завдань самостійної роботи; - підготовка до екзаменаційного контролю.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їхнього виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання; - творчий підхід до виконання завдань; - ініціативність у навчальній діяльності.

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 -100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти володіє системними професійними знаннями в повному обсязі. Вміє створювати проектні завдання на основі фундаментальних знань, технічних навиків з попередньо створеного матеріалу, а також власного індивідуального світосприйняття і самовираження. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим якісним показникам або може бути кращий від них	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	Дуже добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, впевнено виконує всі прийоми, техніки, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує навчально-практичне або контрольне завдання, відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє самостійно розробляти окремі її види та обирати оптимальний варіант виконання завдання. У процесі роботи припускається незначних неточностей, які самостійно виявляє і виправляє. Результат виконаної роботи повністю відповідає діючим	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано

			якісним показникам.			
74 -81	C	добре	Здобувач вищої освіти володіє професійними знаннями в повному обсязі та самостійно, правильно, виконує всі прийоми, технічні операції, необхідні для виконання даної роботи в межах навчальної програми. Самостійно в повному обсязі виконує завдання відповідно до вимог, які передбачено навчальною програмою. Вміє розробляти окремі її види. В процесі роботи може припускатись окремих неточностей, які самостійно виправляє. Результат виконаної роботи в цілому відповідає діючим якісним показникам		добре	зарахова но
64-73	D	задовіль но	Здобувач вищої освіти володіє основними професійними знаннями та правильно виконує переважну більшість прийомів і технічних операцій, необхідних для даної роботи. Самостійно і в цілому правильно планує та виконує навчально-практичне або контрольне завдання за типовим алгоритмом (послідовність дій). При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок, які виправляє. Результат роботи відповідає якісним показникам.	Середній (репродук тивний)	задовіль но	зарахова но
60-63	E	задовіль но	Здобувач вищої освіти з розумінням відтворює основні професійні знання та правильно виконує основні прийоми і технічні операції, необхідні для даної роботи. Виконує навчально-практичне завдання. Достатньо усвідомлено користується навчальною документацією. Потребує консультації викладача. При виконанні роботи припускається несуттєвих помилок і неточностей, які частково може виправити. Результат роботи в цілому відповідає якісним показникам.			
35 -59	FX	незадові льно з можливі стю повторн ого складан ня	Здобувач вищої освіти без достатнього розуміння відтворює компоненти професійних знань та недостатньо усвідомлено виконує основні прийоми і технічні операції. З частковою допомогою викладача виконує навчально-практичне або контрольне завдання. При виконанні роботи припускається помилок, які самостійно виправити не може. Результат виконаної роботи не відповідає якісним показникам.	Низький (рецептив но-продуктив ний)	незадові ль но	незарахо вано
1-34	F	незадові льно з обов’язк овим повторн им вивченн	Здобувач вищої освіти з допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі компоненти професійних знань та виконує окремі елементи навчально-практичного або контрольного завдання. При виконанні роботи припускається суттєвих помилок. Результат	Низький (рецептив но-продуктив ний)	незадові ль но	незарахо вано

		ям дисципліни	виконаної роботи не відповідає якісним показникам			

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

1-й семестр

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 1. Завдання і зміст дисципліни «Композиція». Структура теорії композиції. Види композиції	*15*
Тема 2. Форма та її утворюючі. Точка, як: першооснова будь-якої форми, елемент композиції, біонічна, конструктивна	*15*
Тема 3. Форма та її утворюючі. Лінія. Різновиди ліній. Геометричний філософський та асоціативний аспект поняття «лінія». Лінія біонічна та конструктивна.	*15*
Тема 4. Закони композиції. Закони ритму. Метр. Ритм. Ритмізація. Модуль. Рапорт.	*15*
Тема 5. Закони композиції. Закони ритму. Ритмічні ряди.	*15*
Тема 6. Симетрія. Асиметрія. Статика. Динаміка.	*15*
Всього	**90**
Екзаменаційний контроль	
Презентація виконаних завдань	*10*
Всього	**10**
Разом за 1 семестр вивчення дисципліни	***100***

2-й семестр

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного та екзаменаційного контролю змістових модулів/дисципліни	Максимальні бали за виконані завдання
Тема 7. Контраст і нюанс форм, величин і тону.	*15*
Тема 8. Підпорядкування форми. Трансформація форми на площині.	*15*

Тема 9. Колір, як елемент композиції. Просторові та асоціативні властивості кольору. Кольоровий акцент. Колір, як засіб посилення художньої виразності.	*15*
Тема 10. Розвиток формальної плями в реалістичне зображення. Графічний трансформ.	*15*
Тема 11. Метонімія. Трансформація обраної форми в іншу. Пластичний трансформ.	*15*
Тема 12. Стилізація та трансформація як прийоми візуальної організації художнього образу.	*15*
Всього	**90**
Екзаменаційний контроль	
Презентація виконаних завдань	*10*
Всього	**10**
Разом за 2 семестр вивчення дисципліни	**100**

8.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
74-81	**C**		
64-73	**D**	задовільно	
60-63	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр») за спеціальністю 022 «Дизайн», спеціалізація «Графічний дизайн». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2023.

2. Слайди, презентації
3. Демонстраційний дидактичний матеріал

10. Рекомендовані джерела інформації

10.1. Основна література[7]

1. Антонович Є.А. Креслення: Навч. посібник / Є.А. Антонович, Я.В. Василишин, В.А. Шпильчак. Львів: Світ, 2006. 512 с.
2. Бородай Ю.О. Графічний дизайн: Методичні вказівки. К.: КНУБА, 2003. 64 с.
3. Даниленко В.Я. Дизайн. Підручник. Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
4. Стівен Геллер, Сеймур Кваст Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів (Graphic Style: From Victorian to Hipster). К.: ArtHuss, 2019. 296 с.
5. Ґевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова (Basics Graphic Design 01: Approach and Language). К.: ArtHuss, 2019. 192 с. 8. Ґевін Емброуз, Ніл Леонард Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей (Basics Graphic Design 03: Idea Generation). К.: ArtHuss, 2019. 192 с.
9. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти : навч. посіб. Вид. 2-ге. Київ: Вища школа, 2002. 191 с.
10. Костенко Т. В. Основи композиції та тривимірного формоутворення: навч.-метод. посіб.: Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
11. Куленко М. Основи графічного дизайну. К.: Кондор, 2008. 210 с.
12. Куленко М.Я. Графічний дизайн. Навч. посібник. К.: КНУБА, 2003. 156 с. 13. Куленко М.Я. Мистецтво шрифту: Графічний дизайн. Кн. 1.: Навчальний
14. посібник. К.: Альтер-прес, 2011. 140 с.
15. Куленко М.Я. Мистецтво шрифту: Графічний дизайн. Кн. 2.: Навчальний посібник. К.: Альтер-прес, 2015. 156 с.
16. Синєпупова Наталія Композиція: Тотальний контроль. К.: ArtHuss, 2019. 240 с.
17. Жирнов А.Д. Лінійний рисунок: Лекції та практичні завдання з дисципліни «Основи візуального проектування» для студентів спеціальності «Дизайн». К.: НАКККіМ, 2014. 67 с.
18. Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філліпс Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи (Graphic Design. The New Basics). К.: ArtHuss, 2020. 262 с.
19. Михайленко В.Є., Яковлєв М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посібник для студ. вищих навч. закладів. К.: Каравела, 2004, 304с.

[7] Зазначається до десяти джерел, які є найбільш важливими для/при опануванні даної теми.

20. Нариси з історії українського дизайну XX століття: Зб. Статей / Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України. К.: Фенікс, 2012. 256 с.
21. Рюбен Патер Політика дизайну (The Politics of Design: A (Not So) Global Design Manual for Visual Communication). К.: ArtHuss, 2021. 192 с.
22. Йоганнес Іттен Наука дизайну та форми: Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах (Gestaltungs- und Formenlehre. Mein Vorkurs am Bauhaus und spater). К.: ArtHuss, 2021. 136 с.
23. Йоганнес Іттен Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва (Kunst der Farbe: subjektives Erleben und objektives Erkennen als Wege zur Kunst. Studienausgabe). К.: ArtHuss, 2022. 96 с.
24. Михайленко В. Є., Яковлєв М. І. Основи композиції : геометричні аспекти художнього формотворення : навч. посіб. для студентів вищих навч. закл.: Київ: Каравела, 2004. 304 с.
25. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основи графічного мистецтва : навч. посіб. Кн. 1. Луцьк: Луцький держ. технічний ун-т, 2003. 160 с.
26. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посіб. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 112 с
27. Яковлєв М.І. Композиція + геометрія. К.: Каравела, 2007. 240 с.

10.2. Допоміжна література

1. Даниленко В.Я. Дизайн. Підручник. Харків: ХДАДМ, 2003. 320 с.
2. Даниленко В.Я. Основи дизайну: Навчальний посібник. К., 1996. 245 с.
3. Altmann Gabriel, Fengxiang Fan Analyses of Script. Properties of Characters and Writing Systems. Berlin, New York. 2008, 169 с.
4. Dabner David The new graphic design : a foundation course in principles and practice. 5th edition. Published by John Wiley & Sons Inc., Hoboken, New Jersey, 2014. 210 с.
5. Cheng Karen Designing type. Yale University Press, 2005. 331 с.
6. Heller Steven Design literacy : understanding graphic design. 2nd ed. Allworth Press, New York, 2004. 465 с.
7. Lupton Ellen Thinking with type. A critical guide for designers, writers, editors & . Princeton architectural press. New York, 2004. 175 с.
8. Felici James The complete manual to typography: A Guide to Setting Perfect Type 2th edition. Peachpit, Berkeley, 2012. 402 с.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Інститут проблем сучасного мистецтва Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.mari.kiev.ua (Дата звернення: 07.10.23)
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: http:www.nbuv.gov.ua (Дата звернення: 07.10.23)
3. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http:www.nplu.kiev.ua. (Дата звернення: 07.10.23)

Додаток Б

Л И СТ
узгодження робочої навчальної програми з дисципліни_____,
(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки_____за напрямом/спеціальністю_____,
(бакалаврів/магістрів) (шифр та назва напряму/спеціальності)

розробленої

_____
(вказати посади, наукові ступені та/або вчені (почесні) звання авторів, їхні ПІБ)

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	**Підпис**	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – _____ (назва кафедри)			
Випускова кафедра – _____ (назва кафедри)			

Додаток В

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

Наприклад, внесено зміни до переліку основної літератури
Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття

№ з/п	**Зміст внесених змін (доповнень)**	**Дата та номер протоколу засідання кафедри**	**Примітки**
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		

12 Рекомендовані джерела інформації

12.1 Основна література

1 …
2 …

6.3 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Назва теми заняття, посилання на методичне забезпечення, літературні джерела		
2			
...			
Усього годин за_____семестр			